

हवाई सर्वेक्षण अनुमति कार्यविधि, २०७९

कुनै पनि व्यक्तिले आफ्नो प्रयोजनका लागि नेपाल भित्र गर्न लागेको हवाई सर्वेक्षणका लागि सरल सहजरूपमा अनुमति प्रदान गर्न, हवाई सर्वेक्षणमा गुणस्तरीयता एवम् एकरूपता कायम गर्न तथा प्रभावकारी नियमन गर्न बाञ्छनीय भएकोले जग्गा (नाप जाँच) नियमावली, २०५८ को नियम ३६ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी विभागले यो “हवाई सर्वेक्षण अनुमति कार्यविधि, २०७९” तयार गरेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यस कार्यविधिको नाम “हवाई सर्वेक्षण अनुमति कार्यविधि, २०७९” रहेको छ।
- (२) यो कार्यविधि विभागबाट स्वीकृत भएका मितिदेखि लागू हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

- (क) “अनुमति” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम हवाई सर्वेक्षणका लागि विभागबाट प्रदान गरिने अनुमतिलाई सम्झनुपर्छ।
- (ख) “उपसमिति” भन्नाले नियमावलीको नियम ३२(४) बमोजिमको नाप नक्सा प्राविधिक उपसमिति सम्झनुपर्छ।
- (ग) “ऐन” भन्नाले जग्गा (नाप जाँच) ऐन, २०१९ सम्झनुपर्छ।
- (घ) “नियमावली” भन्नाले जग्गा (नाप जाँच) नियमावली, २०५८ सम्झनुपर्छ।
- (ङ) “व्यक्ति” भन्नाले मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ को दफा २. मा परिभाषित गरिए अनुसारको व्यक्ति सम्झनुपर्छ।
- (च) “विभाग” भन्नाले नापी विभाग सम्झनुपर्छ।
- (छ) “महानिर्देशक” भन्नाले विभागको महानिर्देशक सम्झनुपर्छ।
- (ज) “हवाई सर्वेक्षण” भन्नाले हवाईजहाज, हेलिकप्टर, यू. ए. भि. (ड्रोन) आदि जस्ता हवाई वाहनमा जडान भएको क्यामेरा वा स्क्यानरका माध्यमबाट पृथ्वीको सतहको फोटो खिची वा स्क्यानइङ गरी आवश्यक डाटा संकलन गरी नक्साङ्कन गर्ने कार्य सम्झनु पर्दछ।

३. निवेदन सम्बन्धी व्यवस्था: ऐनको दफा ११घ र नियमावलीको नियम २५ बमोजिम अनुमति प्राप्त गर्न चाहने व्यक्तिले हवाई सर्वेक्षण अनुमतिको लागि हवाई उडानको उद्देश्य खुलाई देहाय बमोजिमका आवश्यक प्रमाण कागजात संलग्न गरी महानिर्देशक समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ।

- (१) विभागबाट तयार भै स्वीकृत स्पेसिफिकेसन (Specification) अनुसारको गुणस्तर भन्दा निम्नस्तर नहुने गरी व्यक्ति आफैले तयार गरी प्रमाणित गरिएको प्रस्तावित हवाई सर्वेक्षण स्पेसिफिकेसन (Specification),
- (२) तोकिएको राजश्व बुझाएको प्रमाण,
- (३) विभागबाट तयार भै स्वीकृत स्पेसिफिकेसन (Specification) अनुसारको गुणस्तर भन्दा निम्नस्तर नहुने गरी व्यक्ति आफैले तयार गरी प्रमाणित गरिएको नियन्त्रण विन्दु स्थापनाको योजना,
- (४) हवाई सर्वेक्षण गरिने क्षेत्रको नक्सा (Location Map),
- (५) हवाई सर्वेक्षणको अनुमानित हवाई योजना (Flight Plan),
- (६) यू. ए. भि. (ड्रोन) को हकमा नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण (Civil Aviation Authority of Nepal - CAAN) बाट प्राप्त UIN सहितको प्रमाणपत्र,

- (७) प्रचलित कानूनले तोकेको कुनै पनि अन्य अनुमति सम्बन्धी प्रमाण सम्बन्धित व्यक्ति नीजि संस्थाका भएमा,
- (८) संस्था दर्ताको प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी,
- (९) अघिल्लो आर्थिक वर्षको कर चुक्ताको प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी ।

४. स्पेसिफिकेसन (Specification) मा सुझाव दिन सक्ने:

- (१) निवेदनसाथ प्राप्त प्रस्तावित हवाई सर्वेक्षण स्पेसिफिकेसन (Specification) विभागले भौगोलिक सूचना पूर्वाधार महाशाखामा (GIID) अध्ययनको लागि पठाउन सक्नेछ ।
- (२) भौगोलिक सूचना पूर्वाधार महाशाखा (GIID) ले उक्त स्पेसिफिकेसन (Specification) अध्ययन गरी विभागबाट तयार भै स्वीकृत स्पेसिफिकेसन (Specification) अनुसारको गुणस्तर भन्दा निम्नस्तर भए नभएको यकीन गरी राय सुझाव सहित विभागमा पेश गर्नेछ ।
- (३) उक्त स्पेसिफिकेसन (Specification) विभागबाट तयार भै स्वीकृत भएको स्पेसिफिकेसन (Specification) अनुसारको गुणस्तर भन्दा निम्नस्तर भएको देखिएमा सम्बन्धित व्यक्तिलाई परिमार्जनका लागि फिर्ता पठाईनेछ ।
- (४) विभागबाट उपलब्ध गराईएको राय सुझाव अनुसार परिमार्जन गरी सम्बन्धित व्यक्तिले हवाई सर्वेक्षण स्पेसिफिकेसन (Specification) पुनः पेश गर्नु पर्नेछ ।

५. उपसमितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) विभागले हवाई सर्वेक्षण अनुमतिको लागि उपसमितिको बैठकको आयोजना गर्न सक्नेछ ।
- (२) दफा ४(४) बमोजिम प्राप्त निवेदन तथा संलग्न स्पेसिफिकेसन सहितका प्रमाण कागजात उपसमितिमा पेश गर्न सक्नेछ ।
- (३) विभागले प्रस्तावित हवाई सर्वेक्षण सम्बन्धी विवरण स्पष्ट पार्न सम्बन्धित व्यक्तिलाई उपसमिति समक्ष प्रस्तुतिकरण गराउन सक्नेछ ।
- (४) विभाग एवम् उपसमितिले स्पेसिफिकेसन (Specification), नियन्त्रण विन्दु स्थापना, हवाई उडान योजना, हवाई सर्वेक्षण लगायतका विषयमा राय सुझाव सहितको निर्देशन दिन सक्नेछ ।
- (५) सम्बन्धित व्यक्तिले उपदफा (४) बमोजिम प्राप्त निर्देशन अनुसार आवश्यक परिमार्जन गरी पुनः पेश गर्नु पर्नेछ ।

६. अनुमति सम्बन्धी व्यवस्था: व्यक्तीबाट पेश भएका निवेदन र संलग्न प्रमाण कागजातहरू उपर सन्तोषजनक लागेमा उपसमितिको सिफारिसमा हवाई सर्वेक्षण अनुमति प्रदान गर्न सकिनेछ ।

७. अनुमति प्राप्त गर्ने व्यक्तिले पालना गर्नुपर्ने सर्तहरू:

- (१) अन्य निकायबाट हवाई उडान एवं सर्वेक्षणका लागि आवश्यकतानुसार अन्य अनुमति प्राप्त गर्नु पर्ने भए व्यक्ति स्वयमले नै नियमानुसार अनुमति प्राप्त गर्नुपर्नेछ ।
- (२) हवाई सर्वेक्षणका लागि सम्बन्धित व्यक्तिले विभागबाट स्थापना भएका उच्च दर्जाका नियन्त्रण विन्दुहरू प्रयोग गर्नुपर्ने छ ।
- (३) थप नियन्त्रण विन्दुहरू स्थापना गर्नु पर्ने देखिएमा नियन्त्रण विन्दुको शुद्धता विभागले तोके बमोजिम हुने गरी स्थापना गर्नुपर्नेछ ।

- (४) पेश भएको हवाई सर्वेक्षण गरिने क्षेत्रको नक्सा (Location Map) अनुसारको क्षेत्र भित्र सीमित रही हवाई सर्वेक्षण गर्नु पर्नेछ।
- (५) हवाई सर्वेक्षणका लागि पेश भएको निवेदनमा उल्लेख भएको उद्देश्य भन्दा भित्र उद्देश्यका लागि हवाई सर्वेक्षण गर्न पाइने छैन।
- (६) प्रस्तावित हवाई सर्वेक्षणका लागि प्राप्त गरिएका नियन्त्रण विन्दुहरू अन्य प्रयोजनमा प्रयोग गर्न पाइने छैन।
- (७) हवाई सर्वेक्षणगर्दा नियमावलीको नियम ३२ बमोजिमको नाप नक्सा समितिले तोकेका अन्य शर्तहरू पालना गर्नु पर्नेछ।

८. प्रतिनिधि संलग्न गर्नपर्ने:

- (१) सम्बन्धित व्यक्तिले हवाई सर्वेक्षणका लागि उडान गर्दा विभागको कम्तीमा दुई जना अधिकृतस्तरको प्राविधिक कर्मचारी र नेपाली सेनाको सम्बन्धित विषयको अधिकृत प्रतिनिधि एक जना समेतलाई सहभागी गराउनु पर्नेछ।
- (२) सम्बन्धित व्यक्तिले नियन्त्रण विन्दु स्थापना कार्य सञ्चालन गर्दा विभागका दुई जना प्रतिनिधि सहभागी गराउनु पर्नेछ।
- (३) सम्बन्धित व्यक्तिले डाटा प्रशोधन (Data Processing) गर्दा विभागका कम्तीमा दुई जना अधिकृतस्तरका प्राविधिक कर्मचारीसहभागी गराउनु पर्नेछ।
- (४) यस दफाको उपदफा (१), (२) र (३) बमोजिमका प्रतिनिधि कर्मचारीलाई निजहरूको वीमा तथा नियमानुसारको सेवा सुविधा सम्बन्धित व्यक्तिले उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

९. डाटा र मेटाडाटा सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) हवाई सर्वेक्षण पश्चात प्राप्त प्रारम्भिक डाटा (Raw Data), अन्तिम उत्पादनहरू (Final Data) तथा प्रतिवेदन (Document) लगायतका सम्पूर्ण सामग्रीको एक प्रति सम्बन्धित व्यक्तिले विभागलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
- (२) सम्बन्धित व्यक्तिले अन्तिम उत्पादनहरू (Final Data) का मेटाडाटा (Metadata) विभागले तोकेको मापदण्ड (Standard) बमोजिम तयार गरी भौगोलिक सूचना पूर्वाधार महाशाखा (GIID) मा पेश गर्नु पर्नेछ।
- (३) यस दफाको उपदफा (१) र (२) बमोजिम प्राप्त भएको डाटा एवम् मेटाडाटा प्रचलित कानूनका परिधि भित्र रही नेपाल सरकारका विकास आयोजना लगायतमा प्रयोग गर्न माग भै आएमा विभागको नियमानुसारको वितरण कार्यमा सम्बन्धित व्यक्तिले कुनै किसिमको दावी उजुर गर्न पाउने छैन।

१०. विविध:

- (१) यससंग सम्बन्धित अन्य विषयहरू प्रचलित कानूनमा तोकिए बमोजिम हुनेछ।
- (२) यो कार्यविधि लागु हुनु अघि सम्पन्न भए गरेका यस प्रकृतिका काम कारवाहीहरू यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ।

